

พฤติกรรมทางการเมือง

๑. การจัดการปกครองของสเปน

เมื่อสเปนเข้าปกครอง สเปนได้ยกเลิกรูปแบบการปกครองเดิมของฟิลิปปินส์เสีย และได้จัดตั้งรูปการปกครองรูปใหม่ขึ้นคือ ให้มีการปกครองในระดับหมู่บ้านขึ้น (pueblo) อยู่ภายใต้การปกครองของคาเบซา (Cabeza) และในข้อเท็จจริงปรากฏว่าคาเบซา ก็ได้แก่อธิบดีผู้นำในมาร์ังโก คือคาตุนั้นเอง โดยนับนี้คาตุนั้นมีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ปกครองของสเปน มีหน้าที่เก็บภาษีจากประชาชนในหมู่บ้านให้แก่สเปน การดำรงตำแหน่งคาเบซาเป็นไปในลักษณะสืบทอดตำแหน่งจากบรรพบุรุษ เช่นเดียวกับการสืบทอดตำแหน่งคาตุนั้นในอดีต^๑ ในระดับสูงจากหมู่บ้าน สเปนได้จัดตั้งหน่วยการปกครองใหม่ขึ้นได้แก่ ปริ้นซิปาเลีย (principalia)

ซึ่งเอาหมู่บ้านหลาย ๆ แห่งเข้าด้วยกัน มีกอบเบอร์นาเออร์ซิลโล (Gobernadorcillo) ซึ่งเลือกจากคาเบซา เป็นผู้ปกครอง ทั้งคาเบซาและกอบเบอร์นาเออร์ซิลโล ได้รับสิทธิมากมายเช่น ไม่ต้องเสียภาษีให้สเปน สามารถแต่งตั้งคนในปกครองของตนมาทำงานตามความต้องการของตน^๒ การปกครองของสเปนดังกล่าว ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เป็นแต่เพียงแหล่งสำหรับแสวงหารายได้ของสเปน และเป็นแรงงานของผู้ปกครองขาดโอกาสในการเคลื่อนไหวทางสังคม และไม่สามารถเข้ามีส่วนร่วมในการปกครองแต่อย่างใด^๓

^๑ Corpuz, op.cit., p. 24.

^๒ Nelson, op.cit., p. 34.

^๓ Corpuz, op.cit., p. 28.

ทั้งยังทำให้บรรดาผู้ปกครองชาวพื้นเมือง มีโอกาสสร้างความมั่นคงให้กับตนเองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การนำระบบเศรษฐกิจแบบเอ็นคูเมียนดามาใช้ ก็ยังสนับสนุนให้ฐานะของชนชั้นปกครองมั่นคงยิ่งขึ้น

ในระดับสูงจากปรีนซีปาเลีย ก็คือจังหวัด (province) มี อัลคัลเด แมร์ (Alcalde Mayor) เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงานในจังหวัด ตำแหน่งในระดับจังหวัดเปิดโอกาสให้เฉพาะชาวสเปนเท่านั้น^๔ อัลคัลเด แมร์ ได้รับความแต่งตั้งจากกษัตริย์สเปน และรับผิดชอบต่อข้าหลวงใหญ่ผู้รักษาดินหนึ่ง

ปลายศตวรรษที่ ๑๗ การค้าขายในฟิลิปปินส์เจริญก้าวหน้ามาก และการเปิดคลองสุเอซในปี ๑๕๖๕ ทำให้ฟิลิปปินส์ติดต่อกับชาวยุโรปมากขึ้น บรรดาเจ้าของที่ดินและพ่อค้า กระทั่งเรือลันที่จะยกฐานะในสังคมของตน ให้เท่าเทียมกับชนชั้นปกครองชาวสเปน โดยการส่งบุตรไปศึกษาในยุโรปและสเปน^๕ ปรากฏว่าบรรดาผู้นำชาวฟิลิปปินส์เท่านั้น ที่ผูกขาดโอกาสในการพัฒนาและยกระดับฐานะของตน เนื่องจากมีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง มีฐานะทางการเงินสนับสนุน และการศึกษาในระดับสูง ก็มีแต่เฉพาะในเมนิลา และต่างประเทศเท่านั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าครอบครัวระดับผู้นำเท่านั้น ที่ได้ประโยชน์จากการเปิดประเทศติดต่อกับชาวยุโรป^๖ ชาวฟิลิปปินส์ที่ได้รับการศึกษา และพวกลูกครึ่ง ได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในการบริหารประเทศ ได้เริ่มเข้ารับราชการ พร้อมกันนี้ชาวฟิลิปปินส์กลุ่มนี้ก็เริ่มมีความสำคัญในชาติของตน ได้เรียกร้องให้สเปนปฏิรูปการปกครอง ให้ชาวฟิลิปปินส์มีส่วนร่วมในการปกครอง นอกจากนี้ได้กล่าวโจมตีการปกครองของสเปน ระบบข้าราชการที่เต็มไปด้วยการกตัญญู และการจำกัดการ

^๔ Waddell, op.cit., p. 229.

^๕ Archer, op.cit., p. 12.

^๖ Corpuz, loc.cit.

แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีของประชาชน^๗ การต่อสู้และ การเรียกร้อง สิทธิของบรรดา
ผู้นำรุ่นใหม่ ซึ่งได้แก่ทายาทของอดีตผู้นำฟิลิปปินส์ ถูกต่อต้านจากบรรดาบาทหลวงและ
เจ้าของที่ดินบางกลุ่ม ซึ่งไ้กระตุกประชาชนให้ต่อต้านผู้นำรุ่นใหม่ ว่าเป็นกลุ่มหัวรุนแรง
และเป็นอันตรายต่อประเทศ^๘ การต่อต้านอำนาจของสเปนได้ ขยายตัวมากขึ้น ได้
ได้รับความสนับสนุนจากประชาชนทั่ว ๆ ไป แต่การต่อต้านไม่บรรลุผลสมบูรณ์จนกระทั่ง
อเมริกาได้เข้าปกครองฟิลิปปินส์ สืบต่อจากสเปน

๒. อเมริกากับประชาธิปไตยในฟิลิปปินส์

เมื่ออเมริกาเข้าปกครอง อเมริกาได้ดำเนินการปกครองที่มีลักษณะตรงข้าม
กับสเปนอย่างมาก เพราะในสมัยสเปนประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการปกครอง แต่
ในสมัยอเมริกาปกครอง อเมริกาถือว่าเป็นหน้าที่ของคนที่ต้องให้การศึกษา และสร้าง
ความเจริญให้แก่ชาวฟิลิปปินส์^๙ ระยะเวลาที่อเมริกาปกครอง ประธานาธิบดี แมค คินลีย์
(Mc Kinley) ได้ประกาศตั้งคณะกรรมการบริหารฟิลิปปินส์ ขึ้นในปี ๑๘๙๘ มี
จาคอบ จี ชูร์แมน (Jacob G. Schurman) เป็นหัวหน้า เพื่อสำรวจสภาพ
ความเป็นอยู่ของประชาชน และเสนอรายงานต่อประธานาธิบดี แมค คินลีย์ เสนอ
นโยบายที่จะให้ชาวฟิลิปปินส์ได้มีการปกครองตนเองในที่สุด^{๑๐} และในกลางปี ๑๙๐๐
อเมริกาได้ส่งคณะกรรมการบริหารประจำฟิลิปปินส์อีกคณะหนึ่ง มี วิลเลียม เอช ทาฟท์
(William H Taft) เป็นหัวหน้า ทำหน้าที่ปกครองและเตรียมการให้เอกราช

^๗ Archer, op.cit., pp. ๕7.- 19.

^๘ Ibid, p. 13.

^๙ Purcell, op.cit., p. 158.

^{๑๐} Archer, op.cit., p. 84.

แก่หมู่เกาะฟิลิปปินส์ ระยะเวลาฟิลิปปินส์ที่มีชื่อเสียงได้เริ่มก่อตั้งพรรคการเมืองขึ้น โดยความสนับสนุนและส่งเสริมของอเมริกา^{๑๑} บรรดาชาวฟิลิปปินส์ที่มีความสามารถ ก็ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำงานในวงการรัฐบาล ได้จัดและพัฒนาระบบการศึกษา และกระตุ้นให้ชาวฟิลิปปินส์ศึกษาภาษาอังกฤษ การศึกษาได้เน้นในหลัก การ และวิธีการในการปกครองตนเอง โดยถือว่า การที่ประชาชนจะประสบความสำเร็จในการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น จะต้องให้ประชาชนเป็นผู้มีความรู้^{๑๒} การดำเนินงานของอเมริกาทำให้ชาวฟิลิปปินส์ในระดับผู้นำ พยายามปรับตัวให้เข้ากับการบริหารของอเมริกา และให้การสนับสนุนแก่อเมริกา ในขณะที่ชาวฟิลิปปินส์ในชนบทยังคงมีความเป็นอยู่เช่นเดิม ไม่สนใจที่จะพัฒนาความเป็นอยู่ของตนแต่ประการใด^{๑๓} ดังนั้น จึงปรากฏว่า การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในตำแหน่งสำคัญ ๆ ในรัฐบาล ได้แก่พวกชนชั้นสูงที่ให้ความสนับสนุนแก่อเมริกา^{๑๔}

ในปี ๑๙๐๒ อเมริกาได้ออก Philippine Act กำหนดให้ฟิลิปปินส์มีสภาผู้แทน มีสมาชิกจากการเลือกตั้งของประชาชน ดังนั้น ในปี ๑๙๐๗ จึงได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติขึ้นเป็นครั้งแรก แต่การเลือกตั้งครั้งนี้ผู้มีสิทธิออกเสียงเพียง ๑๐๕,๐๐๐ หรือร้อยละ ๓ ของประชาชนทั่วประเทศ ทั้งนี้เพราะได้มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียง กล่าวคือ จะต้องเป็นข้าราชการมาก่อนคือคนสิงหาคม ๑๘๘๘ มีรายชื่อไปตามที่กำหนด สามารถอ่าน เขียนภาษาอังกฤษหรือสเปนได้^{๑๕} การกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิออกเสียงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งมีฐานะยากจนไม่สามารถ

^{๑๑} โรเบิร์ต อี วอร์ด และ รอย บี แมคคิทซ์, เรื่องเดิม, หน้า ๒๔๔.

^{๑๒} Carroll, op.cit., p. 165.

^{๑๓} Nelson, op.cit., p. 53.

^{๑๔} Corpuz, op.cit., p. 64.

^{๑๕} Ibid., p. 99.

เข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง การเมืองจึงเป็นเรื่องของชนชั้นสูงในสังคม ในปี ๑๘๑๒ แอริสัน ได้รับแต่งตั้งให้เป็นข้าหลวงประจำฟิลิปปินส์ แอริสันพยายามส่งเสริมให้ฟิลิปปินส์ มีความรับผิดชอบในการเมืองมากขึ้น สนับสนุนให้ชาวฟิลิปปินส์เข้ารับราชการแทนชาวอเมริกัน ผลปรากฏว่าจำนวนข้าราชการชาวฟิลิปปินส์มีจำนวนมากขึ้น และในปี ๑๘๓๖ ปรากฏว่าร้อยละ ๘๘ ของข้าราชการเป็นชาวฟิลิปปินส์ (ดูตารางที่ ๕)

แผนการให้ชาวฟิลิปปินส์มีบทบาทในการบริหารประเทศ เพื่อให้ฟิลิปปินส์เป็นเอกราชโดยเร็วต้องชะงักไป เมื่อ ฮาร์ดีง (Warren G. Harding) แห่งพรรครีพับลิกัน ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีแห่งอเมริกา ฮาร์ดีงมีความเห็นขัดแย้งกับวิลสัน และแอริสัน ดังนั้นข้าหลวงผู้ใด ซึ่งถูกส่งมาประจำฟิลิปปินส์ในสมัย ฮาร์ดีงพยายามลดบทบาทของชาวฟิลิปปินส์ ยับยั้งกฎหมายที่ออกโดยสภานิติบัญญัติฟิลิปปินส์ เข้าควบคุมการบริหารของฟิลิปปินส์ ดังนั้นความขัดแย้งและต่อต้านจึงเกิดขึ้น แต่การต่อต้านของฟิลิปปินส์ไม่เป็นผล^{๑๖} แต่เมื่อโรสเวลต์ แห่งพรรคเดโมแครท ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี อเมริกาก็เริ่มสนับสนุนให้ชาวฟิลิปปินส์ได้มีการปกครองตนเองอีกครั้ง ในปี ๑๘๓๔ โรสเวลต์ ได้ลงนามใน Tyding Mc Duffie Act กำหนดโครงการที่จะให้ฟิลิปปินส์เป็นเอกราชภายใน ๑๐ ปี^{๑๗} หลังการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ ก็ได้ดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดรูปการปกครองประเทศระบบสาธารณรัฐ แบ่งอำนาจในการปกครองเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และตุลาการ ซึ่งคล้ายกับรัฐธรรมนูญของอเมริกา แต่หัวหน้าฝ่ายบริหาร คือประธานาธิบดีของฟิลิปปินส์มีอำนาจมากกว่าประธานาธิบดีของอเมริกา อำนาจในการบริหารของรัฐบาลกลางมีการรวมอำนาจมากกว่าอเมริกา อำนาจของรัฐบาลท้องถิ่นขึ้นอยู่กับเจตนาของรัฐบาลแห่งชาติ^{๑๘}

^{๑๖} Nelson, op.cit., pp. 56-57.

^{๑๗} Vandenbosch and Butwell, op.cit., 116.

^{๑๘} Power and Sicat, op.cit., p.66.

ประชาชนได้ให้สัตยาบันแก่รัฐธรรมนูญอย่างท่วมท้น หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญในปี ๑๙๓๕ การปกครองของฟิลิปปินส์กลายเป็นแบบคอมมอนเวลท์ (The Commonwealth of the Philippines) และในปลายปี ก็ได้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีปรากฏว่ามานูเอล แอล เกซอน ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคนแรก ของคอมมอนเวลท์^{๑๙}

แผนการให้เอกราชแก่ฟิลิปปินส์ต้องชะงักไปสักครั้ง เมื่อญี่ปุ่นได้ยึดครองฟิลิปปินส์ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ญี่ปุ่นจึงประกาศตั้งสาธารณรัฐเอกราชของฟิลิปปินส์ขึ้น รัฐบาลหุ่นของฟิลิปปินส์ ซึ่งมี โฮเซ่ ฟิ ลอเรล เป็นประธานาธิบดีเข้าบริหารประเทศ^{๒๐} ส่วนเกซอนได้ตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นอยู่ฮาวายังตัน ญี่ปุ่นได้นำเอาระบบการปกครองแบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จมาใช้ มีการบังคับใช้ระเบียบอย่างเคร่งครัด ยกเลิกเสรีภาพต่าง ๆ ที่เคยมีอยู่ในสมัยอเมริกาปกครอง ยกเลิกสถาบันและกระบวนการประชาธิปไตยที่อเมริกานำมาไว้ทั้งหมด ทั้งไม่ยอมรับสิทธิต่าง ๆ ของชาวพื้นเมือง^{๒๑} การปกครองของญี่ปุ่นสิ้นสุดลงเมื่อฝ่ายสัมพันธมิตรมีชัยชนะในสงครามโลก อเมริกาได้เข้าปกครองฟิลิปปินส์ต่อไป และในปี ๑๙๔๖ ทรูแมนก็ได้ประกาศให้เอกราชแก่ฟิลิปปินส์อย่างสมบูรณ์ในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๑๙๔๖ โดยมี มานูเอล เด โรซาส ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี คนแรกของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์^{๒๒}

ประชาธิปไตยในฟิลิปปินส์ ภายใต้การสนับสนุนของอเมริกา เมื่อพิจารณาอย่างลึกซึ้งจะ เห็นได้ว่า อเมริกาได้ให้แค่รูปแบบของประชาธิปไตยเท่านั้น โดยเนื้อแท้แล้วฟิลิปปินส์ยังไม่ได้เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เพราะในขณะที่อเมริกาปกครอง

^{๑๙} Archer, op.cit., p. 165.

^{๒๐} Farwell, op.cit., pp. 70-71.

^{๒๑} จ. โชคิพันธ์, เรื่องเดิม, หน้า ๒๕๔.

^{๒๒} Farwell, op.cit., p. 74.

ระบบเศรษฐกิจ วัฒนธรรมในสังคม ยังมีลักษณะของสังคมจารีตประเพณี (Traditional Society) และในขณะที่อเมริกาสนับสนุนให้ชาวฟิลิปปินส์เข้ามามีบทบาทในการบริหารมากขึ้นนั้น ก็ปรากฏว่าพวกชาวเผ่าที่ร่ารวย เจ้าของที่ดินรายใหญ่ และพวกชนชั้นกลาง ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยของประเทศเท่านั้น ที่มีตำแหน่งในวงราชการ และการเมือง พวกชาวเผ่าที่ยากจนซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ไม่สามารถสร้างความหวังใหม่^{๒๓} สภาพเศรษฐกิจสังคมดังกล่าวทำให้ชนชั้นสูงซึ่งมีฐานะมั่นคงเข้ามามีบทบาทในการบริหาร และพัฒนาฐานะของตนให้อยู่ในฐานะผู้นำทางการเมืองและสังคมระดับสูง และเมื่ออเมริกาเร่งพัฒนาการศึกษา และเศรษฐกิจ ผลประโยชน์จากการพัฒนาที่ตกอยู่กับพวกชนชั้นสูง เช่น เกษม ออสเมญา แต่ในทางปฏิบัติปรากฏว่าผู้ได้รับเลือกตั้งก็ได้แก้ตัวแทนของพวกชนชั้นสูง ตระกูลของบรรดาผู้นำ และการที่ชนชั้นสูงยังคงใช้อำนาจผ่านระบบความสัมพันธ์ของครอบครัวและตระกูล จึงเป็นการง่ายที่ผู้ได้รับเลือกตั้งจะชักชวน หรือยับยั้งกฎหมายที่จะมีผลกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของตน^{๒๔} การที่สถานีวิทยุยังคงทำหน้าที่เป็นตัวแทนรักษาผลประโยชน์ของพวกชนชั้นอภิสิทธิ์ ฐานะของชาวเผ่าจึงยังคงอยู่ในสภาพเดิมเช่นเดียวกับสมัยสเปนปกครอง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอำนาจในการปกครองและการที่มีส่วนร่วมทางการเมืองของฟิลิปปินส์ จะยังอยู่ในมือของชนชั้นสูง ในสังคมก็ตาม แต่อเมริกาก็ได้ฝึกฝนให้ประชาชนมีความเคยชินกับกระบวนการประชาธิปไตย และดำเนินการเลือกตั้งตลอด

^{๒๓} Jan Ronein, The Asian Century (California: University of California Press, 1962), p. 226.

^{๒๔}

Archer, op.cit., p. 143.

เวลาไม่ขาดตอน และเมื่ออเมริกาถอนตัวจาก ดินแดนแห่งนี้ ก็ไม่ได้ทิ้งช่องว่างแห่งอำนาจไว้ ชั้นนี้ผู้นำที่มีอำนาจทางการเมืองในสมัยอเมริกาปกครอง ยังคงมีอำนาจต่อมาจนสมัยปัจจุบัน

๓. ระบบพรรคการเมือง ๒ พรรคในฟิลิปปินส์

พรรคการเมืองเป็นผลของระบบการเมืองสมัยใหม่ ไม่ว่าจะ เป็นการ เมืองแบบประชาธิปไตยหรือเผด็จการ พรรคการเมืองเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ในการคุ้มครองรักษาอำนาจในทางการเมืองให้สืบทอดเนื่องกัน ในขณะเดียวกันก็เป็นเครื่องมือช่วยให้มหาชนให้ความยินยอมในนโยบายที่สำคัญของส่วนรวม ทั้งยังเป็นองค์กรที่รวบรวมประชาชนที่เสนอความต้องการของประชาชนไปยังรัฐบาลอีกด้วย

ระบบพรรคการเมืองในประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย พรรคการเมืองเป็นองค์กรที่รวบรวมประชาชน ที่มีความคิดเห็นทางการเมืองตรงกันเข้าด้วยกัน สมาชิกของพรรคต่างก็พยายามเข้าไปบริหารประเทศ โดยผ่านกระบวนการการเลือกตั้ง พรรคที่ชนะการเลือกตั้งก็จะทำหน้าที่ปกครองประเทศ ในขณะเดียวกันพรรคที่ชนะการเลือกตั้ง จะต้องรับฟังความคิดเห็นของฝ่ายเสียงข้างน้อยหรือฝ่ายค้าน และฝ่ายค้านก็ต้องยอมรับความคิดเห็นของเสียงส่วนมากด้วย^{๒๕} เพราะในลักษณะเช่นนี้ จะทำให้การปฏิบัติตามมติหรือนโยบายต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยดี และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนส่วนรวมอย่างเต็มที่

ส่วนระบบพรรคการเมืองของฟิลิปปินส์ เกิดขึ้นจากการ กระตุ้น และการให้เสรีภาพในการแสดงออกทางความคิด การสมาคมและการกระทำต่าง ๆ ตลอดจนการให้การศึกษามหาวิทยาลัยแก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง ในระหว่างที่อเมริกาเข้าไป

^{๒๕} ชูวงศ์ ฉายะบุตร, หลักพรรคการเมือง, (พระนคร : โรงพิมพ์จำลองศิลป์, ๒๕๑๑) หน้า ๒๐.

ปกครอง^{๒๖} พรรคการเมือง พรรคแรกที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นก็คือ พรรคสหพันธ์ (Federal Party) แต่พรรคสหพันธ์ก็เป็นเพียงเครื่องมือทางการเมืองเท่านั้น เนื่องจากในระยะแรกคืออเมริกาปกครอง การปกครองของฟิลิปปินส์อยู่ภายใต้การควบคุมของฝ่ายทหาร^{๒๗} พรรคสหพันธ์มีนโยบายสนับสนุนการปกครองของอเมริกาในฟิลิปปินส์ และต้องการให้ฟิลิปปินส์เป็นรัฐหนึ่งของอเมริกา นโยบายเช่นนี้ทำให้พรรคไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน แต่ได้รับการสนับสนุนจากข้าหลวงใหญ่อเมริกาประจำฟิลิปปินส์อย่างมาก ทำให้สมาชิกของพรรคได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ที่สำคัญในรัฐบาลเป็นจำนวนมาก และในปี ๑๙๐๕ พรรคได้เปลี่ยนนโยบาย เพื่อเรียกร้องความสนับสนุนจากประชาชน แต่กลับเหลว^{๒๘} พรรคนี้ตั้งอยู่ไม่นานก็ยุบเลิกไป เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน

พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นในระยะต่อมาก็คือ พรรคอนุรักษนิยม (Partido Conservador) จัดตั้งขึ้นในปี ๑๙๐๑ และในปลายปีเดียวกันก็ได้มีการจัดตั้งพรรคชาตินิยมขึ้น (Partido Nacionalista) มีนโยบายเรียกร้องเอกราช แต่ยังคงให้ฟิลิปปินส์เป็นรัฐในอารักขาของอเมริกา^{๒๙} พรรคชาตินิยมตั้งได้ไม่นานก็สลายตัว เพราะไม่ได้รับการสนับสนุนจากอเมริกา และในกลางปี ๑๙๐๖ อเมริกาได้ยกเลิกข้อห้ามการจัดตั้งพรรคการเมืองที่มีนโยบายเรียกร้องเอกราช ดังนั้นในปีนี้เอง จึงได้มีการ

^{๒๖} Aruego, op.cit., p. 735.

^{๒๗} Tongko, op.cit., p. 269.

^{๒๘} Tolentino, op.cit., p. 73.

^{๒๙} Aruego, op.cit., p. 741.

จัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นอย่างมากมาย เช่น Partido Independista Inmediatista, Partido Urgentista, Comite de la Union Nacional

ในปี ๑๙๐๗ พรรค Independista Inmediatista และพรรค Urgentista ได้รวมกันจัดตั้งพรรคชาตินิยมขึ้น (Nationalista Party) พรรคนี้มีนโยบายเพื่อเรียกร้องเอกราช ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของรัฐบาลมากขึ้น และในขณะเดียวกันก็ต่อต้านพรรคสหพันธ์^{๓๐} พรรคชาตินิยมได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างกว้างขวาง ดังจะเห็นได้ว่า ในการเลือกตั้งครั้งแรกพรรคชาตินิยมได้รับเลือกตั้ง ถึงร้อยละ ๗๒ ของที่นั่งในสภา^{๓๑} และการเลือกตั้งในระหว่างปี ๑๙๐๗-๑๙๑๕ พรรคชาตินิยมเพียงพรรคเดียวเท่านั้น ที่มีอำนาจทางการเมืองในฟิลิปปินส์อย่างแท้จริง^{๓๒} แต่หลังจากปี ๑๙๒๑ ได้เกิดความขัดแย้งขึ้นในระหว่างผู้นำของพรรคชาตินิยม คือ เกซอน และอดสเบยา หลายครั้งแต่ในปี ๑๙๓๗ ก็กลับมารวมกันใหม่ และกลับมาใช้ชื่อเดิมคือ พรรคชาตินิยม^{๓๓} พรรคชาตินิยมได้ถูกขาคอำนาจทางการเมืองของฟิลิปปินส์มาจนถึงปี ๑๙๔๕ ทั้งนี้เพราะนโยบายพรรคได้รับการสนับสนุนตลอดระยะเวลาที่ถูกปกครองโดยอเมริกา

การเมืองระบบ ๒ พรรค ในฟิลิปปินส์ เกิดขึ้นเมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ ยุติลง พรรคชาตินิยมซึ่งถูกขาคการปกครองประเทศแต่เพียงพรรคเดียว ได้เกิดการขัด

^{๓๐} Tolentino, op.cit., p.75.

^{๓๑} George M. Guthrie (ed), Six Perspectives on the

Philippines (Manila : The Bookmark Inc. 1968), p. 89.

^{๓๒} Tolentino, op.cit., pp. 176-177.

^{๓๓} Tolentino, op.cit., pp. 76-79.

แย่งขึ้นในพรรค การแย่งชิงอำนาจระหว่างผู้นำในพรรคคือ โรฮาส และอดสเมย่า ทำให้ โรฮาสและผู้นับสนุนแยกตัวจากพรรคชาตินิยม มาตั้งพรรคขึ้นใหม่ คือพรรคเสรีนิยม (Liberal party) ในปี ๑๙๔๖ และในการเลือกตั้งในปีเดียวกันนั้น ผลปรากฏว่า โรฮาส ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี โดยได้รับความสนับสนุนจาก แมค อาร์เชอร์ และบรรดาเจ้าของที่ดิน นักธุรกิจ และชาวฟิลิปปินส์ที่ร่ำรวยอย่างเต็มที่^{๓๔} หลังจากปี ๑๙๔๖ เป็นต้นมา การต่อสู้ทางการเมืองในระดับชาติ เป็นการต่อสู้ระหว่างพรรคชาตินิยม และพรรคเสรีนิยม ทั้งสองพรรคได้รับเลือกตั้งเข้าบริหารประเทศผลัดเปลี่ยนกันตลอดเวลา

ประธานาธิบดี	พรรค	หมายเหตุ
โรฮาส (๑๙๔๖ - ๑๙๔๘)	เสรีนิยม	แยกจากพรรคชาตินิยมมาตั้งพรรคใหม่ขึ้น เพราะขัดแย้งกับอดสเมย่า
ควิรีโน (๑๙๔๘ - ๑๙๕๓)	เสรีนิยม	รับตำแหน่งต่อจากโรฮาส ซึ่งถึงแก่กรรมก่อนหมดสมัย และได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีในสมัยต่อมา
แมกไซไซ (๑๙๕๓ - ๑๙๕๗)	ชาตินิยม	ออก จากพรรคเสรีนิยมในปี ๑๙๕๒ เพราะควิรีโนต้องการสมัครรับเลือกตั้งครั้งที่ ๒
การ์เซีย (๑๙๕๗ - ๑๙๖๑)	ชาตินิยม	-

^{๓๔} Archer, op.cit., p. 197.

ประธานาธิบดี	พรรค	หมายเหตุ
มาคาปากัล (๑๙๖๑ - ๑๙๖๕)	เสรีนิยม	การเลือกตั้งครั้งนี้ ปรากฏว่าเสียง ในสภาเป็นของพรรคชาตินิยม แต่ใน ๒ เดือน หลังจากการเลือกตั้ง มาคาปากัล สามารถหาเสียงสนับสนุน จากพรรคชาตินิยมได้ถึง ๒๒ เสียง
มาร์คอส (๑๙๖๕ - ปัจจุบัน)	ชาตินิยม	ออกจากพรรคเสรีนิยม เนื่องจาก มาคาปากัล ต้องการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นครั้งที่ ๒ มาร์คอสเป็นประธาน าธิบดีคนแรกของฟิลิปปินส์ ที่ได้รับเลือก ตั้งเป็นครั้งที่ ๒

การแข่งขันทางการเมืองในระบบ ๒ พรรคของฟิลิปปินส์ มีลักษณะแตกต่างจาก
ประเทศประชาธิปไตยอื่น ๆ กล่าวคือ สมาชิกของพรรคการเมืองของฟิลิปปินส์ สามารถ
ย้ายพรรคอย่างง่ายดายเมื่อเกิดการขัดแย้งภายในพรรค หรือเมื่อต้องการผลประโยชน์
ในการเลือกตั้งในสมัยต่อไป สาเหตุสำคัญที่สนับสนุนให้การย้ายพรรคเกิดขึ้นอยู่เสมอ ๆ
ก็คือ

๑. มีนโยบายของพรรคเสรีนิยม และพรรคชาตินิยม มีหลักการคล้ายคลึง
กัน แผนงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน นโยบายหลักของชาติก็มีหลักการอย่างเดียวกัน
คือมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจ และความผาสุกของประชาชน ทั้งนโยบายต่างประเทศก็ไม่
ต่างกัน^{๓๕}

^{๓๕}จินตนา สิงหวิภา ฌ อรรถยา, เรื่องเดิม, หน้า ๑๑-๑๒.

๒. พรรคการเมืองทั้ง ๒ พรรค เป็นการรวมกลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม สมาชิกส่วนใหญ่ของพรรคมีภูมิลำเนาหลังทางสังคมเหมือนกัน คือมาจากชนชั้นสูง ทำให้พรรคการเมืองของฟิลิปปินส์มีลักษณะ เป็นพรรคชนชั้น (Cadre party) มากกว่าพรรคมวลชน (Mass party) การที่ผู้นำและสมาชิกพรรคมาจากชนชั้นเดียวกัน ทำให้ต่างฝ่ายเข้าใจในปัญหาของกันและกัน และเห็นความสำคัญในการรักษาเพิ่มพูนผลประโยชน์ของตน การเปลี่ยนพรรคจึงเกิดขึ้นได้ง่าย และปราศจากการขัดขวางจากพรรคที่ตนเข้าสังกัดใหม่^{๓๖}

๓. การปกครองของทั้ง ๒ พรรคใช้หลักการที่เหมือนกัน และไม่มีการเปลี่ยนแปลงหลักการดังกล่าวก็คือ การเน้นผลประโยชน์ของครอบครัว การรักษาหรือปฏิบัติตามพันธกรณีของภูมิภาค และความผูกพันส่วนตัว^{๓๗} มากกว่าการรักษาผลประโยชน์ของประชาชน

๔. ทั้ง ๒ พรรคไม่ได้อยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เพียงกลุ่มเดียว แต่พรรคการเมืองเป็นที่รวมของนักการเมือง ซึ่งพยายามไม่หาการเป็นตัวแทนของผลประโยชน์ฝ่ายต่าง ๆ ในประเทศ^{๓๘}

ปัจจัยทั้ง ๔ ประการนี้ ทำให้การย้ายพรรคดำเนินไปโดยปราศจากความรู้สึกว่าเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง แม้แต่ประธานาธิบดีเกซอน ก็ได้เคยกล่าวถึงการย้ายพรรคในทำนองที่เป็นการกระทำที่ชอบธรรมว่า "ความภักดีต่อพรรคนั้นยุติลง เมื่อความภักดีต่อชาติเริ่มตน"^{๓๙} และวาทะนี้เองที่น่าจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก

^{๓๖} Corpuz, op.cit., pp. 99-102.

^{๓๗} Farwell, op.cit., p. 210.

^{๓๘} โรเบิร์ต อี วอร์ด และ รอย ซี แมกรีจิส, เรื่องเดิม, หน้า ๒๗๕.

^{๓๙} Tolentino, op.cit., p. 102.

ในการสนับสนุนให้การย้ายพรรคของสมาชิกพรรคการเมืองเกิดขึ้นอย่างง่ายดาย แต่ในข้อเท็จจริงนั้นปรากฏว่า การย้ายพรรคของสมาชิกแต่ละครั้งเกิดขึ้น เพราะต่างฝ่ายต่างต้องการอำนาจและหาข้อยุติในกรณีดังกล่าวไม่ได้ การย้ายพรรคจึงเกิดขึ้น ส่วนผลประโยชน์และความรักคือชาตินั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ด้วยเหตุผลดังกล่าวมา ระบบพรรคการเมืองแบบ ๒ พรรคในฟิลิปปินส์ จึงไม่มีการเสนอทางเลือกทางใหม่ให้กับประชาชนอย่างใด ระบบ ๒ พรรคในฟิลิปปินส์ จึงเป็นระบบพรรคการเมืองตามแบบอย่างที่ว่าดีสมาธิก มังลาฟุส (Raul S. Manglapus) โลกกล่าวไว้ว่า "โครงสร้างทางการเมืองของฟิลิปปินส์เป็นลักษณะของระบบพรรคเดียว แต่แตกแยกเป็น ๒ ฝ่าย" (Two faction one party system) และการเมืองของฟิลิปปินส์ตั้งแต่ปี ๑๙๔๖ ก็พิสูจน์ถึงความจริงในคำกล่าวข้างต้น^{๔๐} เพราะผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถออกเสียงเลือกตั้งบุคคลที่สังกัดต่างพรรค แต่ไม่แตกต่างกันในประเภทของพรรค และไม่สามารถเลือกผู้สมัครที่ต่างกันในประเทศของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพราะผู้สมัครแต่ละคนมีภูมิลำเนาและอุดมการณ์เหมือนกัน^{๔๑} การเมืองระบบพรรคจึงกลายเป็นการเมืองที่อาศัยบุคคลิกของผู้สมัครไม่ใช่อุดมการณ์ การเลือกตั้งโดยเฉพาะในตำแหน่งประธานาธิบดีนั้นเป็นการเลือกบุคคลมากกว่าอุดมการณ์ของพรรค^{๔๒}

^{๔๐} Vandenbosch and Butwell, op.cit., p. 143.

^{๔๑} Carl H. Lande, "Philippines, "Man, State and Society in Contemporary Southeast Asia ; Robert O. Tilman (ed.) London : Pall Mall Press, 1969), p. 370.

^{๔๒} Romani op.cit., p. 207.

นอกจากนี้ การที่ระบบพรรคการเมืองของฟิลิปปินส์ ไม่มีวินัยและระเบียบที่เป็นที่ยอมรับในหมู่สมาชิกของพรรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกระดับสูงที่ไต่หาอำนาจและประโยชน์ของตนมากกว่าผลประโยชน์ของประชาชน จึงทำให้นโยบายในการเลือกตั้งแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับอุดมการณ์ของผู้นำ อุดมการณ์ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของชาติ จึงเป็นแต่เพียงประชาธิปไตยของปัจเจกชน (Individual Democracy)^{๕๓} ในแก่นแท้ความเข้มแข็งของระบบพรรคการเมืองในฟิลิปปินส์ จึงอยู่ที่ความต้องการอันเป็นรากฐานของนักการเมือง ที่หวังผลสำเร็จในการเข้ากุมอำนาจในการบริหารประเทศ^{๕๔} มากกว่าความสำเร็จในการเรียกร้องการสนับสนุนจากประชาชนเจ้าของประเทศ การเมืองในทางปฏิบัติ นักการเมืองจะแสดงออกถึงอุดมการณ์อันสูงส่ง ที่มีส่วนสัมพันธ์กับสภาพความเป็นจริงเพียงเล็กน้อย การแสดงออกถึงนโยบายกับผลในการปฏิบัติ จึงไม่มีความสัมพันธ์ในอัตราส่วนที่สมดุลกันแต่อย่างใด ดังจะเห็นได้จากความล้มเหลวในการแก้ปัญหาของรัฐบาล ทั้ง ๆ ที่ในขณะหาเสียง นโยบายเหล่านั้นเป็นนโยบายหลักในการเรียกร้องความสนับสนุนจากประชาชน เช่นปัญหาการทุจริตในการบริหาร ปัญหาการปฏิรูปที่ดิน เป็นต้น

๕. การผูกขาดอำนาจภายในสังคม

เนื่องจากระบบการเมืองของฟิลิปปินส์ มีพื้นฐานอยู่บนการควบคุมและปกครองโดยกลุ่มผู้นำที่ส่วนใหญ่เป็นชนชั้นสูงในสังคม และเป็นกลุ่มที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ

^{๕๓} Fred R. Von der Mehden, Politics of the Developing Nations (New Jersey : Prentice-Hall Inc, 1965) p. 118.

^{๕๔} โรเบิร์ต อี วอร์ด และ รวย ซี แมคกรีทซ์ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

อยู่ในระดับเดียวกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ระบบการเมืองของฟิลิปปินส์นั้นมีศูนย์กลางแห่งอำนาจที่สืบต่อเนื่องกันมาโดยชนประเพณี (traditional powercenters) ซึ่งประกอบด้วย ราชาที่ดิน นักธุรกิจที่ร่ำรวยและ ในทางปฏิบัติปรากฏว่า กลุ่มที่มีส่วนร่วมในทางการเมืองอย่างแท้จริง เป็นเพียงกลุ่มเล็ก ๆ เพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น ซึ่งก็ได้กลุ่มที่เป็นชนชั้นสูง ในขณะที่ประชาชนประมาณร้อยละ ๘๐ เข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองแต่เฉพาะในระยะเวลาที่มีการเลือกตั้ง และเจตนาารมณ์ของประชาชนก็ยังถูกบิดเบือนไปโดยการทุจริตในการเลือกตั้ง^{๕๕} เพื่อสนองความต้องการของผู้นำทางการเมืองที่ต้องการอำนาจ

โครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุน และคงไว้ซึ่งการผูกขาดอำนาจทางการเมืองในสังคมฟิลิปปินส์ เช่น ระบบเครือญาติ ระบบเครือญาติ ทำให้ทางศาลกฤษฎาธิให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับตระกูลของตน ดังนั้นจึงปรากฏว่าการแข่งขันทางการเมืองในบางจังหวัด เป็นการแข่งขันระหว่างตระกูลต่าง ๆ ที่สำคัญในจังหวัดนั้น ๆ เช่น ใน ธิบู ก็เป็นการแข่งขันระหว่างตระกูลออสเนยา และตระกูลคูนโค (Cuencos) และในบางจังหวัด อำนาจทางการเมืองก็ถูกผูกขาดโดยตระกูลเพียงตระกูลเดียว เช่น ในมาตากัส ก็มีตระกูล ลอเรล ในจังหวัดเลเต ก็มีตระกูล โรมอวาลเดซ (Romualdezes) เป็นต้น^{๕๖} และการที่การกระจายรายได้ในสังคมไม่เป็นธรรม รายได้ส่วนใหญ่อยู่ในมือของชนชั้นสูงเพียงกลุ่มเดียว ทำให้ชนชั้นสูงมีโอกาสที่จะเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะค่าใช้จ่ายในการแข่งขันทางการเมืองอยู่ในอัตราสูงมาก แม้ว่ากฎหมายเลือกตั้งจะกำหนดอัตราค่า

^{๕๕} Martin Meadows, "Colonialism, Social Structure and Nationalism," Pacific Affairs, (1971), 339, 349.

^{๕๖} Raul A. De Guzman, "Politics in the Philippines," Asia, 23 (1971), 37.

^{๕๗}

Corpuz, op.cit., p. ๑8.

ใช้จ่ายในทางเลือกตั้งไว้ก็ตาม แต่การเลือกตั้งแต่ละครั้งปรากฏ ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนใช้
 จ่ายเงินในการแข่งขันระหว่าง ๔-๕ เท่าของรายได้ประจำปี ผู้ที่มีรายได้สูง หรือมีฐานะทาง
 เศรษฐกิจมั่นคงเท่านั้น จึงสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอย่างแท้จริง เพราะการ
 เลือกตั้งแต่ละครั้งอาจทำให้ครอบครัวของผู้สมัครประสบความหายนะทางเศรษฐกิจได้^{๔๘} ดังนั้น
 จึงมักจะปรากฏว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งจะรับเงินช่วยเหลือจากผู้อื่น และส่วนใหญ่จะมาจากกลุ่มนักธุรกิจ
 ต่าง ๆ โดยเฉพาะนักธุรกิจชาวจีน ซึ่งเป็นแหล่งที่นักการเมือง หวังที่จะได้รับการสนับสนุนทางการเงิน
 เงินมากที่สุด^{๔๙} . โดยปกตินักธุรกิจเหล่านี้มักจะให้การสนับสนุนแก่ผู้สมัคร ที่ตนคิดว่าจะให้ผลประโยชน์
 ประโยชน์ตอบแทนภายหลัง การได้รับเลือกตั้ง อาจกล่าวได้ว่า ไม่มีผู้แทนคนใดที่ได้รับการเลือกตั้ง
 เป็นสมาชิกสภาโดยปราศจากขอยุทธาน^{๕๐} ในการเลือกตั้งปี ๑๙๖๕ มีรายงานของเอกชนว่า
 อเมริกาได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่พรรคการเมืองพรรคหนึ่งถึง ๗ ล้านดอลลาร์อเมริกัน^{๕๑}
 และได้มีผู้ประมาณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งแต่ละระดับดังนี้^{๕๒}

ตำแหน่งนายกเทศมนตรี (มินิลา)	ใช้จ่าย	๘,๐๐๐,๐๐๐	เปโซ
ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทน	ใช้จ่าย	๒๕๐,๐๐๐	"
ตำแหน่งวุฒิสมาชิกหรือข้าหลวง	ใช้จ่าย	๕๐๐,๐๐๐	"
ตำแหน่งประธานาธิบดี	ใช้จ่าย	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	"

๔๘

Lennox A. Mills, Southeast Asia (Minneapolis : University of Minnesota Press, 1964), p. 21.

๔๙

John J. Carroll and Others (comp.), Philippine Institutions (Manila : Solidaridad Publishing House, 1970), p. 145.

๕๐

Ibid., p. 146.

๕๑

Mills, op.cit., pp. 21-22.

๕๒

Carroll, and Others (comp.), loc.cit.

๕๓

Ibid., p. 145. and Farwell, op.cit., p. 216.

การเลือกตั้งหลังจากปี ๑๙๖๕ รัฐบาลได้วางกฎข้อบังคับในวิธีการโฆษณา และกลไกในการรณรงค์หาเสียง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สมัครที่ยากจน และไม่ให้ผู้ที่ยากจนเสียเปรียบ จึงได้กำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนจ่ายเงินในการหาเสียงได้ไม่เกินคนละ ๓๒,๐๐๐ เปโซ^{๕๔} แต่ข้อบังคับนี้ไม่เคยผล ผู้ที่ยากจนไม่ได้รับการเลือกตั้ง ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งยังคงเป็นชนชั้นสูงในสังคม และอดีตนักการเมืองเช่นเดิม

นอกจากระบบเครือญาติ ฐานะทางเศรษฐกิจ จะมีส่วนกำหนดบทบาทและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งก่อให้เกิดการผูกขาดอำนาจขึ้นในสังคมแล้ว การผูกขาดอำนาจยังถูกกำหนดโดยวิธีการในการสร้างอำนาจทางการเมืองของชนชั้นสูงที่เป็นเจ้าของที่ดิน ซึ่งได้แก่บรรดา วุฒิสมาชิก นักธุรกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล โดยการให้ความอุปถัมภ์แก่บรรดาผู้เช่าที่ดินของตน เช่น การให้เงินอุดหนุนแก่เด็กที่เฉลียวฉลาด ช่วยเหลือในการรักษาพยาบาล ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความผูกพันเป็นการส่วนตัว จึงทำให้มีการลงคะแนนเสียงให้ตามที่ถูกร้องขอเพื่อเป็นการตอบแทน^{๕๕} การให้ความอุปถัมภ์ยังอาจเป็นไปได้ในลักษณะของการให้คำรับรองในการเข้าทำงานในวงราชการ และการช่วยหางานอื่น ๆ ให้ทำอีกด้วย การผูกขาดอำนาจทางการเมืองและการปกครองในสังคม ยังถูกกำหนดโดยงบประมาณพิเศษ ที่รัฐบาลกำหนดไว้สำหรับนักการเมืองที่สนับสนุนรัฐบาล เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น และเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งในสมัยต่อไป^{๕๖} หรืออาจนำมาใช้ในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่ได้สัญญาไว้กับประชาชน การแบ่งสรรงบประมาณพิเศษให้แก่สมาชิกสภาแต่ละคนนั้น เมื่อมองอย่างลึกซึ้งแล้วจะเห็นได้ว่า เป็นระบบการให้รางวัลและการลงโทษแก่

^{๕๔}กรมประมวลชาวกลาง, สำนักนายกรัฐมนตรี

^{๕๕}Carroll, and Others (comp) op.cit., pp. 140-141.

^{๕๖}Mills, op.cit., p.21.

การเมืองที่สนับสนุนและต่อต้านฝ่ายรัฐบาล^{๕๓} เพราะการอนุมัติอยู่ในการวินิจฉัยของ
ประธานาธิบดี ที่จะให้รางวัลตอบแทนแก่ผู้สนับสนุนคนใดโดยการอนุมัติเงินงบประมาณพิเศษให้
และยอมเป็นการไม่ยุติธรรมแก่ผู้ที่ทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้
นี้โครงสร้างทางการปกครอง ซึ่งเน้นการปกครองแบบรวมอำนาจ ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล
ที่อยู่ในชนชั้นเดียวกับผู้นำอยู่เหนือการควบคุมทางการเมือง การขาดฝ่ายตรงข้าม หรือฝ่ายค้าน
ที่ทำหน้าที่ในการควบคุมการบริหารอย่างแท้จริง ทำให้เกิดการทุจริต และขาดความรับผิดชอบ
การดำเนินงานหรือการกระทำต่าง ๆ จึงดำเนินไปเพื่อรักษาสถานะเดิมของตนไว้ต่อไป^{๕๔}

การผูกขาดอำนาจในสังคม และความพยายามที่จะรักษาสถานภาพเดิมของตน
ตลอดจนส่งเสริมผลประโยชน์ของตนและผู้ให้การสนับสนุน ทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงาน
เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม เช่นในกรณีของประธานาธิบดี แมกไซไซ แม้จะได้
รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างกว้างขวาง แต่ก็ต้องประสบปัญหาในการบริหารงานตาม
นโยบายที่กำหนดไว้ เพราะนโยบายและการดำเนินงาน เป็นการขัดขวางและทำลายผล
ประโยชน์ของชนชั้นสูง การปฏิรูปที่ดินเพื่อสร้างความยุติธรรมในสังคม และแก้ไขสิ่งที่เลวร้าย
จึงล้มเหลว ผู้นำเก่า ๆ ไม่ให้ความสนับสนุน และบางครั้งสภาผู้แทนก็พิจารณากฎหมายล่าช้า^{๕๕}
ในสมัยประธานาธิบดีมาคาปากัล ซึ่งมาจากตระกูลที่ยากจน แม้เขาจะได้รับความสำเร็จใน
การเสนอกฎหมายปฏิรูปที่ดิน แต่มาคาปากัลก็ไม่สามารถดำเนินงานไปได้ เพราะไม่ได้รับการ
สนับสนุนด้านงบประมาณ และถูกต่อต้านจากสมาชิกพรรคการเมืองสำคัญทั้ง ๒ พรรค^{๕๖}

^{๕๓} Willis E. Sibley, "Filipino Culture and Filipino Politics :

A Preliminary Anthropological," Southeast Asia Quarterly, (1967),

3.

^{๕๔} Vandenbosch and Butwell, op.cit., pp. 134-135.

^{๕๕} Guzman, op.cit., pp. 37-38.

^{๕๖} Nelson, op.cit., p. 86.

ระบบการผูกขาดอำนาจในสังคมโดยชนชั้นสูง และการรักษาผลประโยชน์ของตนและพวกพ้อง
 ยังทำให้การต่อสู้แข่งขันในทางการเมืองต้องเผชิญกับความวุ่นวาย และความรุนแรงอยู่ตลอดเวลา
 ไม่ว่าจะเป็นไปในรูปของการคุกคามตามสังหารชีวิตผู้สมัครรับเลือกตั้ง การลอบยิง
 ฆาตกรรม การข่มขู่ และการทุจริตในการเลือกตั้ง^{๖๑}

๕. ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของนักศึกษาปัญญาชน

ปัจจุบันนักศึกษาและปัญญาชน เริ่มมีบทบาททางการเมืองมากขึ้น นักศึกษาปัญญาชน
 ได้รวมตัวเป็นกลุ่มและเริ่มบทบาททางการเมืองของตน ตลอดจนแสดงปฏิกิริยาต่อต้านรัฐบาล
 และเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ อยู่เนือง ๆ หลังจากที่มีความพยายามเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลทางการเมือง
 ของนักศึกษาปัญญาชน ได้เคยล้มเหลวมาในระหว่างปี ๑๙๕๐ - ๑๙๖๐^{๖๒} และหลังจากปี
 ๑๙๖๐ นักศึกษาปัญญาชนได้เข้ามีบทบาททางการเมืองอีกครั้ง เช่นการแสดงปฏิกิริยาต่อต้าน
 การส่งวิศวกรไปยังเวียดนามในปี ๑๙๖๕ และบทบาททางการเมืองก็ค่อย ๆ เพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ^{๖๓}
 หลังจากปี ๑๙๖๕ เป็นต้นมา บทบาทของนิสิตนักศึกษาปัญญาชน เริ่มมีอิทธิพล
 ต่อความมั่นคงของรัฐบาล การเดินขบวนของนักศึกษาปัญญาชนในวาระต่าง ๆ เช่น การชุมนุม
 ประท้วงมาร์คอส เมื่อเดือนกันยายน ๑๙๖๕ เพื่อเรียกร้องให้มาร์คอสมอบเงินให้มหาวิทยาลัย
 ของรัฐ เพื่อปรับปรุงการศึกษาของชาติ^{๖๔} การเลือกตั้งในปี ๑๙๖๕ มาร์คอสซึ่งได้รับเลือก
 ตั้งเป็นสมัยที่สอง ได้เผชิญกับการเดินขบวนต่อต้านทั้งในมินิลาและเมืองอื่น ๆ Movement
 for a Democratic Philippines (MDP) ซึ่งประกอบไปด้วยองค์การ
 นักศึกษาและกรรมกร ได้เรียกร้องให้มีการปราบปรามการทุจริตในวงการรัฐบาล

^{๖๑}

Farwell, op.cit., p.77.

^{๖๒}

Meadows, op.cit., Press 343.

^{๖๓}

George E. Taylor, (The Challenge of Mutual Security,)

The United States and the Philippines; Frank H. Golay (ed.)

(Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall Inc., 1966), p. 86.

^{๖๔} กรมประมวลข่าวกลาง, สำนักนายกรัฐมนตรี.

แก้ไขปัญหาลูกของว่างระหว่างคนจนและคนรวย บัณฑิตราคาสินค้า และฐานทัพอเมริกา^{๖๕}
 ในปลายเดือนมกราคม ๑๙๗๐ ได้มีการเดินขบวนครั้งใหญ่ เพื่อประท้วงมาร์คอสเกี่ยวกับท่าที
 ของรัฐบาลที่จะ เสนอให้มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และมีท่าทีที่จะให้สิทธิแก่บุคคลสมัครรับเลือก
 ตั้งเป็นประธานาธิบดีได้โดยไม่จำกัดสมัย การเดินขบวนไปยังทำเนียบมาลาคัตัง และไคยีน
 ขอเสนอเรียกร้องให้รัฐบาลให้เงินแก่มหาวิทยาลัยตามที่ประธานาธิบดีให้สัญญาไว้ เป็นจำนวน
 ๑๐ ล้านดอลลาร์ เรียกร้องให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญพ้นจากอิทธิพลทางการเมือง
 ไม่ให้ประธานาธิบดีสมัครรับเลือกตั้งเป็นครั้งที่ ๓ และจะต้องลดยาเสพติดให้สิทธิ์ลงคะแนนเสียง
 เป็น ๑๘ ปี^{๖๖} การประท้วงต่อต้านรัฐบาลรุนแรงขึ้นเมื่อตำรวจทำเนียบเข้าสะกดกั้นและถึงขั้น
 จลาจล ปรากฏว่ามีนักศึกษาบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก หลังการปะทะอย่างรุนแรง มาร์คอสจึง
 สั่งปิดมหาวิทยาลัย ในคืนเดือนกุมภาพันธ์ การที่รัฐบาลได้ใช้กำลังตำรวจปราบปรามการต่อต้าน
 ของนักศึกษาปัญญาชนอย่างรุนแรง ทำให้ปัญญาชนแสดงความไม่พอใจรัฐบาลมากขึ้น รัฐบาลจึง
 ได้เปลี่ยนแปลงท่าทีที่แข็งกร้าว หันมาประณามและยินยอม ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องบางประการ
 ของนักศึกษา เช่นยืนยันว่าจะไม่สมัครรับเลือกตั้งเป็นครั้งที่ ๓ แม้ว่ารัฐธรรมนูญจะให้สิทธิ์ ไม่
 ให้นักการเมืองเข้าไปเกี่ยวข้องกับกร่างรัฐธรรมนูญ และปรับปรุงคณะรัฐมนตรีเพื่อขจัดข้อกล่าว
 หว่าประธานาธิบดี บีแวนโนไปในการปกครองด้วยสิทธิทหาร^{๖๗} นอกจากนี้ นักศึกษาและ
 ปัญญาชนยังต้องการที่จะให้ลดอัตราค่าเช่าภายในการเลือกตั้งให้อยู่ในอัตราต่ำ เพื่อเปิดโอกาสให้
 แก่การเมืองที่มีฐานะยากจนและไม่ไถ่รับเงินสนับสนุนจากบุคคลอื่น มีโอกาสเข้าแข่งขันในทาง
 การเมืองอย่างเท่าเทียมกับผู้ที่ฐานะมั่นคง^{๖๘}

^{๖๕} "The 1970 Demonstrations - Presidential Concessions Government Reorganization" Keesing's Contemporary Archives XVIII (1971-1972), p. 24579.

^{๖๖}

Ibid., p. 24580.

^{๖๗}

กรมประมวลข่าวกลาง, สำนักนายกรัฐมนตรี.

^{๖๘}

Bernardino Roquillo, "Philippines : A Gesture to the Young,"

Far Eastern Economic Review LXIX (September 12, 1970), 19.

นักศึกษาและปัญญาชน ที่มีบทบาทอยู่ในขณะนี้พอจะแบ่งออกได้ดังนี้ คือ

๑. กลุ่มการเมืองนักศึกษาฝ่ายซ้ายที่นิยมความรุนแรง ซึ่งมีอยู่หลายกลุ่มด้วยกัน กลุ่มที่มีอิทธิพลมากที่สุดก็คือ สันนิบาตเยาวชนบูรักชาติ (The Kabataang Makabayan) มีสมาชิกนักศึกษาถึง ๒๗,๐๐๐ คน และยังได้รับความสนับสนุนจากกรรมกรชาวนาอีอีกด้วย^{๖๕} นอกจากนี้ก็มีกลุ่ม Samahan ng Demokratikong Kabataang, Malayang Pagkakaisa ng -Kabataang Filipino. กลุ่มนิยมฝ่ายซ้ายมีความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงในสังคมในบางครั้งเป็นสิ่งจำเป็น เพราะการเกินขอบเขตโดยสันติไม่เคยก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาพที่ดีขึ้น^{๖๖} และเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงระบบความสัมพันธะของอำนาจในสังคมที่เกิดขึ้นจากการกระทำและความต้องการของประชาชนนั้น จะทำให้ประชาธิปไตยคงอยู่ในฟิลิปปินส์ต่อไป^{๖๗}

๒. กลุ่มการเมืองนักศึกษาฝ่ายเป็นกลาง กลุ่มที่มีอิทธิพลในฝ่ายเป็นกลางมากที่สุดก็คือ สหภาพนักศึกษาแห่งชาติ (National Union of Students of the Philippines) มีสมาชิกประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน^{๖๘} นอกจากนี้ก็มีกลุ่มสันนิบาตนักศึกษาแห่งชาติ (National Students League, Young Christian Socialists of the Philippines.

แม้ว่าฝ่ายเป็นกลางจะเห็นด้วยกับฝ่ายซ้ายว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งจำเป็น แต่ฝ่ายเป็นกลางนิยมการเปลี่ยนแปลงโดยสันติวิธีมากกว่าการใช้ความรุนแรง และเชื่อว่าการปฏิรูปในสังคมเกิดขึ้นได้โดยไม่จำเป็นที่จะต้องมีการปฏิวัติเกิดขึ้น และพร้อมกันนี้ฝ่ายเป็นกลางพร้อมที่จะให้โอกาสรัฐบาล พิสูจน์ความสามารถและความซื่อสัตย์ในการบริหารงานเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน^{๖๙}

อย่างไรก็ตาม แม้ว่านักศึกษาปัญญาชนทั้ง ๒ กลุ่ม จะมีความคิดเห็นในวิธีดำเนินการต่างกัน แต่ทั้ง ๒ ฝ่าย มีความต้องการร่วมกัน คือ ต้องการให้มีการปรับปรุงสังคม

๖๕

The Philippines the Shark's Fin," Time (March 16, 1970), 26.

๖๖

Carol Goldstein, "Refining Influence," Far Eastern Economic

Review LXVIII (March 26, 1970), 27.

๖๗

De Guzman, op.cit., 42.

๖๘

Time (March 16, 1970) 26.

๖๙

"The Philippines : A Sacred Debt," Newsweek. (February 16, 1970), 21.

เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสร้างสังคมที่มีความเสมอภาคขึ้น และต่างก็ตระหนักดีว่า ศักดิ์ศรีที่แท้จริงที่คอยถ่วงความเจริญของประเทศนั้น ไม่ใช่ชาวต่างประเทศอื่น แต่เป็นกลุ่มชนที่มีอำนาจและกลุ่มคนรายนั้นเอง ในอนาคตนักศึกษาและปัญญาชนจะเป็นพลังที่คอยถ่วงดุลย์ อำนาจของรัฐบาล และนักการเมือง ทั้งจะเป็นพลังที่คอยกระตุ้นให้รัฐบาลหันมาสนใจและแก้ไขปัญหาของประเทศอย่างจริงจัง

๖. การเมืองในปัจจุบัน

ตั้งแต่ปี ๑๙๗๐ เป็นต้นมา ความวุ่นวายภายในประเทศ มีผลต่อกระบวนการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของฟิลิปปินส์อย่างมากมาย เช่นการทวีความรุนแรงในปัญหาของคอมมิวนิสต์ การเกินขอบของประชาชน นักศึกษา กรรมกร เพื่อต่อต้านรัฐบาล การก้าวความวุ่นวายของมุสลิมทางภาคใต้ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ (๑๙๗๕) ก็กลายเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้น เพราะรัฐธรรมนูญกำหนดให้ประธานาธิบดีใช้อำนาจบริหารได้เต็มที่ ได้ก่อให้เกิดความยุ่งยากทางการเมืองขึ้น เพราะประธานาธิบดีใช้อำนาจจากเกินขอบเขต และใช้ระบบครอบครัวเข้ามาคุมอำนาจในวงราชการ ซึ่งนำไปสู่ปัญหาการทุจริตอย่างกว้างขวางในวงราชการ^{๗๔} ดังนั้นจึงมีเสียงเรียกร้องจากประชาชนให้ ให้เปลี่ยนระบบการปกครองจากระบบประธานาธิบดีเป็นระบบรัฐสภา การเลือกตั้งผู้แทนสภาว่างรัฐธรรมนูญจึง เกิดขึ้นท่ามกลางเสียงคัดค้าน และวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง เพราะเกรงว่าประธานาธิบดีมาร์คอส จะใช้อิทธิพลทางการเมืองในการส่งพรรคพวกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทน หรือมีจะนั้นก็ใช้อิทธิพลเหนือผู้แทนเหล่านั้น ให้ร่างรัฐธรรมนูญไปในทางที่เปิด โอกาสให้มาร์คอส มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ ๓ หรือสมัยต่อ ๆ ไปได้^{๗๕}

^{๗๔}กรมประมวลข่าวกลาง, สำนักนายกรัฐมนตรี

^{๗๕}กรมประมวลข่าวกลาง, สำนักนายกรัฐมนตรี

ความวุ่นวาย และเหตุการณ์ก่อกวนข้างกัน โดยเฉพาะปัญหาคอมมิวนิสต์ ได้กลายเป็น สาเหตุผลักดันให้ประธานาธิบดีมาร์คอส ใช้อำนาจตามมาตรา ๗ ข้อ ๑๐ ของรัฐธรรมนูญ ปี ๑๙๗๕ ประกาศกฎอัยการศึกทั่วประเทศ เมื่อเดือนกันยายน ๑๙๗๒ อย่างไรก็ตาม การประกาศ กฎอัยการศึกครั้งนี้ รายงานข่าวจากสำนัก เอ พี กล่าวไว้ว่า การประกาศกฎอัยการศึกนั้นมิได้เป็น เรื่องที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดฝัน นักวิจารณ์หลายคนได้กล่าวไว้ก่อนหน้าที่จะมีการประกาศกฎอัยการศึก ว่า มาร์คอสจะใช้วิธีการนี้ เพื่อรักษาและพูนฐานะที่กำลังอ่อนแอของตนไว้ต่อไป^{๗๖} และได้มี รายงานข่าวบางกระแสว่า มาร์คอสเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังการสร้างความวุ่นวาย ทั้งนี้เพื่อจะได้ใช้เป็น ข้ออ้างในการประกาศกฎอัยการศึกและล้มเลิกการเลือกตั้งที่กำลังจะมาถึง^{๗๗} การประกาศกฎ อัยการศึก แม้จะทำให้บ้านเมืองสงบ สังคมมีระเบียบขึ้น แต่สิ่งสำคัญที่ต้องสูญเสียไปก็คือ เสรีภาพ ต้องถูกจำกัด และประชาธิปไตยแบบอเมริกันต้องล้มเหลว

หลังการประกาศกฎอัยการศึก มาร์คอสยังคงมีอำนาจต่อไป และได้มีการประกาศใช้ รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ในกลางเดือนมกราคม ๑๙๗๓ และในปลายเดือนกรกฎาคม ๑๙๗๓ ก็ได้ ให้ทำการออกเสียงแสดงประชามติ เพื่อให้ประชาชนชี้ขาดว่าจะให้มาร์คอสครองอำนาจต่อไปหรือไม่ หลังจากที่เขาได้ดำรงตำแหน่งมาแล้วถึง ๘ ปี ผลการออกเสียงปรากฏว่า มาร์คอสได้ประสบความสำเร็จอย่างมากมาย ประชาชนร้อยละ ๘๐ ของผู้มีสิทธิได้ให้การสนับสนุนเขาให้บริหารประเทศ ต่อไป^{๗๘} มติของประชาชนทำให้ฐานะของมาร์คอสมีความชอบธรรมขึ้น และผลจากการประกาศ ใช้ รัฐธรรมนูญ ๑๙๗๓ ทำให้ประธานาธิบดี มีอำนาจต่อไปตามความต้องการ เนื่องจากรัฐ-

^{๗๖} Trends and Highlights, 326 (1972), 38.

^{๗๗} ส่วนวิจัยเศรษฐกิจ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, "วิกฤติการณ์ทางการเมืองและการ ประกาศใช้กฎอัยการศึก," วารสารเศรษฐกิจ, (ตุลาคม, ๒๕๑๕), หน้า ๕๖๗.

^{๗๘} Richard Butwell, "The Philippines after Democracy," Current History (November 1973), 219.

ธรรมนูญใหม่ไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการเลือกตั้งครั้งต่อไปไว้ และยังทำให้อำนาจของมาร์กอสต์ มีอำนาจมากขึ้นตามบทเฉพาะกาล ที่ให้ประธานาธิบดีมาร์กอสต์ มีอำนาจตามอำนาจของประธานาธิบดี ในรัฐธรรมนูญ ๑๙๓๕ และอำนาจของนายกรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ ๑๙๗๓ มาตรา ๑๕ ข้อ ๓ (๑) จนกว่าจะมีการเลือกตั้งเกิดขึ้น ดังนั้น การเมืองในระยะนี้ จึงเป็นการผูกขาดอำนาจโดยประธานาธิบดี ซึ่งเป็นอำนาจตามรัฐธรรมนูญ และประชาชนก็ได้ให้ความสนับสนุนอีกครั้งหนึ่ง ในการแสดงประชามติสนับสนุนในต้นปี ๑๙๗๕.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย